

**Kommunal temaplan
for idrett og
fysisk aktivitet**

2019-2022

for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommunar

Innhald

1	Innleiing	5
1.1	Om innhaldet i planen	5
1.2	Omgrep og definisjonar	5
1.3	Om planprosessen	6
2	Status og generelle utviklingstrekk	6
2.1	Folketal i dag og framover	6
2.2	Kommunale tilskot	7
2.2.1	Kommunale tilskot til idrett og fysisk aktivitet	7
2.2.1.1	Netto driftsutgifter til idrett per innbyggjar	7
2.2.1.2	Kommunale driftstilskot til idrettslag	8
2.2.1.3	Kommunale driftstilskot til frivillige lag og foreiningar	9
2.3	Oppsummering av status per 2018	9
2.3.1	Regionale organisasjonar og aktivitetar	9
2.3.1.1	Liste over felles lag og organisasjonar	9
2.4	Regionale anlegg	10
2.5	Kommunevise organisasjonar og aktiviteter	12
2.5.1	Medlemskap i organisasjonar innan idrett og fysisk aktivitet (2018)	12
2.6	Kommunevise anlegg	12
2.6.1	Anlegg for idrett og fysisk aktivitet i Midt-Gudbrandsdalen	12
2.7	Oppsummering og vurdering av viktige hendingar i siste planperiode	13
2.7.1	Regionale samarbeidstiltak	13
2.7.2	Kommunevise tiltak	14
2.7.2.1	Ringebu	14
2.7.2.1.1	Kva skjedde i førre planperiode	14
2.7.2.1.2	Nye aktivitetar/tiltak og anlegg	15
2.7.2.2	Sør-Fron	15
2.7.2.2.1	Kva skjedde i førre planperiode	15
2.7.2.2.2	Nye aktivitetar/tiltak og anlegg	17
2.7.2.3	Nord-Fron	17
2.7.2.3.1	Kva skjedde i førre planperiode	17
2.7.2.3.2	Nye aktivitetar/tiltak og anlegg	18

3	Visjonar og mål.....	18
3.1	Visjon	18
4	Utfordringar, moglegheiter og behov	19
4.1	Generelt om utfordringar og behov.....	19
4.2	Motiverande tiltak for fysisk aktivitet	19
4.3	Utbygging, drift og vedlikehald av anlegg	20
4.4	Finansiering og utbygging.....	21
4.4.1	Friluftslivsanlegg.....	21
4.4.2	Idrettsanlegg.....	21
4.4.3	Kommersielle anlegg	21
4.5	Generelt om planlegging og utbygging	22
5	Vurdering av aktivitetar og anlegg i framtida.....	22
5.1	Regionale aktivitetar	22
5.1.1	Folkehelseregion med vekt på Fysisk aktivitet.....	22
5.1.2	Felles arrangement og organisasjonar	23
5.2	Regionale anlegg	23
5.2.1	Kvitfjell alpinanlegg	24
5.2.2	Gålå alpinanlegg	24
5.2.3	Gålå idrettsanlegg, langrenn/skiskyting	24
5.2.4	Jordalen hoppanlegg, Nord-Fron.....	24
5.2.5	Skiløyper	25
5.2.6	Flatmoen skøytebane.....	25
5.2.7	Turstiar	26
5.2.8	Frya luftsportsenter.....	26
5.2.9	Frya hestesportsenter	26
5.2.10	Vinstra motorsportarena.....	27
5.2.11	Fron badeland.....	28
5.2.12	Kunstgrasbaner.....	28
5.2.13	Skytebaner.....	28
5.2.14	Gang- og sykkelveggar.....	29
5.2.15	Skate-anlegg	29
5.3	Kommunevise tiltak.....	29

5.3.1	Ringebu.....	29
5.3.1.1	Framtidige aktivitetar i Ringebu	29
5.3.1.2	Framtidige anlegg i Ringebu	30
5.3.2	Sør-Fron.....	34
5.3.2.1	Framtidige aktivitetar i Sør-Fron	34
5.3.2.2	Framtidige anlegg i Sør-Fron	35
5.3.3	Nord-Fron	37
5.3.3.1	Framtidige aktivitetar i Nord-Fron	37
<i>Konklusjon:</i>		37
5.3.3.2	Framtidige anlegg i Nord-Fron	37
<i>Konklusjon:</i>		39
6	Handlingsplan: prioritering av tiltak og anlegg	39
6.1.	Regionale anlegg	39
6.2.	Kommunevise anlegg	39
6.2.1.	Ringebu.....	39
6.2.1.2.	Aktivitetar	39
6.2.1.3.	Prioritering anlegg Ringebu.....	40
6.2.2.	Sør-Fron.....	40
6.2.2.2.	Aktivitetar	40
6.2.2.3.	Prioritering anlegg Sør-Fron	41
6.2.3.	Nord-Fron	41
6.2.3.2.	Aktivitetar	41
6.2.3.3.	Prioritering anlegg Nord-Fron	41
7	Kommentarar	42
8	Vedlegg.....	43

Forsideillustrasjon og illustrasjonar: Krible Design/Åsne Flyen

1 Innleiing

1.1 Om innhaldet i planen

Denne planen er utarbeidd i samarbeid mellom kommunane Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron. Planen drøftar utfordringar, fastset mål og prioriterer tiltak når det gjeld idrett og fysisk aktivitet i dei tre kommunane dei komande fire åra. Planen legg stor vekt på å leggje til rette for felles tiltak, men legg også vekt på at ein del tiltak må løysast meir lokalt i kvar enkelt kommune eller nærmiljø.

Planen avløyser felles kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2015-2018 for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommunar.

Temaplanen byggjer på dokument og informasjon frå Oppland fylkeskommune, Folkehelseinstituttet, Kulturdepartementet, og anna offentleg statistikk. Det er henta data frå lokale undersøkingar som til dømes UngData (2016) og frå nasjonale styrande dokument. Lenker til desse publikasjonane finn du bakerst i dokumentet.

Formålet med planen er å prioritere tiltak innan idrett og fysisk aktivitet innafor kvar enkelt av dei tre kommunane i Midt-Gudbrandsdalen, og prioritere tiltak og prosjekt som er eller kan bli felles for to eller tre av desse kommunane. Det er også eit formål å prioritere kommunale og regionale aktivitetar og anlegg som utgangspunkt for søknad om spelemidlar.

Det er krav frå kulturdepartementet at alle kommunar som skal søkje om å få tildelt statlege spelemidlar må ha ein politisk vedteke plan for idrett og fysisk aktivitet.

1.2 Omgrep og definisjonar

Desse definisjonane er lagde til grunn i planen:

Fysisk aktivitet er eigenorganiserte trenings- og mosjonsaktivitetar, bl.a. friluftsliv og aktivitetar prega av leik.

Friluftsliv er opphald og fysisk aktivitet i friluft, i fritida, med sikte på miljøendring og naturopplevingar.

Idrett er organisert aktivitet i form av trening eller konkurranse.

I planen bruker vi omgrepet **Regionale anlegg**. Med det meiner vi samarbeidsanlegg på tvers av kommunegrensene. Dette må ikkje forvekslast med omgrepet **Interkommunale idrettsanlegg**, i dei statlege spelemiddelføresegnene. I Midt-Gudbrandsdalen har vi berre eitt slik interkommunalt anlegg, Fron badeland.

1.3 Om planprosessen

Arbeidet med felles kommuneplan for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron har teke utgangspunkt i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2015 - 2018 for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommunar. Denne gjaldt til 31.12.18. Dei tre kommunane i Midt-Gudbrandsdalen har hatt slik felles plan for idrett og fysisk aktivitet sidan 2008.

Det vart etablert ei gruppe som har arbeidd med planen:

Anne B. Vestad, kulturleder i Ringebu kommune
Bjørn Kjellsson Sletten, kulturleiar i Sør-Fron kommune
Ingebjørg T. Bergum, kulturleiar i Nord-Fron kommune

Planarbeidet vart annonsert og aktuelle lag og organisasjonar vart varsla i brev av 26.04.18, med frist for å kome med innspel til 20. mai 2018. Det har kome 26 innspel frå organisasjonar og andre. (Ringebu 12 innspel, Sør-Fron 5 innspel, Nord-Fron 9).

Arbeidsgruppa har utarbeidd planforslaget i juni – september 2018. Politisk behandling i dei tre kommunane vart gjort i september 2018 og planforslaget var så send ut på høyring med frist 05.11.2018. Planen blir sluttbehandla i dei tre kommunestyra i desember 2018/januar 2019.

2 Status og generelle utviklingstrekk

2.1 Folketal i dag og framover

Alle tre kommunane har hatt nedgang i folketalet i mange år. Tabellen nedanfor viser også at det har vore ein befolkningsnedgang i dei tre kommunane dei siste 5 åra.

Utviklinga har vore slik:

Kommunar	2012	2018	Prognose 2030
Ringebu	4 561	4 449	4 402
Sør-Fron	3 199	3 128	3 215
Nord-Fron	5 790	5 746	5 602
Sum	13 550	13 323	13 219

Når det gjeld framtida peiker prognosane på ei fortsatt nedgang i folketalet. Den verkeleg dramatiske utviklinga ser ein likevel fyrst når ein ser på fødselstala i dei tre kommunane:

	1990	1995	2001	2005	2010	2015	2017
Ringebu	55	51	41	43	38	33	32
Sør-Fron	51	41	30	29	46	23	18
Nord-Fron	74	65	55	59	52	37	35
Sum	180	157	126	131	136	93	85

I 1990 var fødselstalet i Midt-Gudbrandsdalen 180, mot 85 i 2017. Altså har det vore ein halvering på snutt 30 år. Dette vil ikkje minst måtte få konsekvensar for breiddeidretten, tilskot til lag og foreiningar og moglegheitene for utbygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

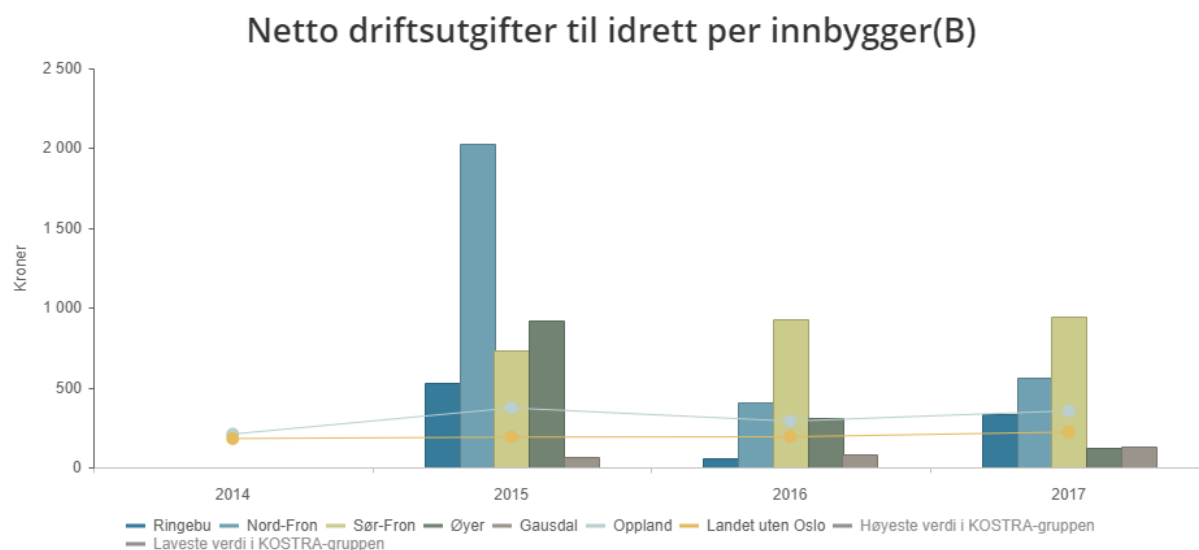
Det er også nokså lik aldersfordeling i dei tre kommunane. Samanlikna med heile landet er ein forholdsvis stor del av innbyggjarane 80 år eller eldre, medan forholdsvis få er under 20 år. Dette skapar behov for at det særleg blir lagt til rette for fysisk aktivitet for eldre. Men det er ulike utfordringar i ulike aldersgrupper. Tal frå UngData-undersøkinga syner mellom anna at vi har utfordringar med mykje inaktivitet blant barn og unge, overvektsproblematikk og tidleg alkoholdebut.

2.2 Kommunale tilskot

2.2.1 Kommunale tilskot til idrett og fysisk aktivitet

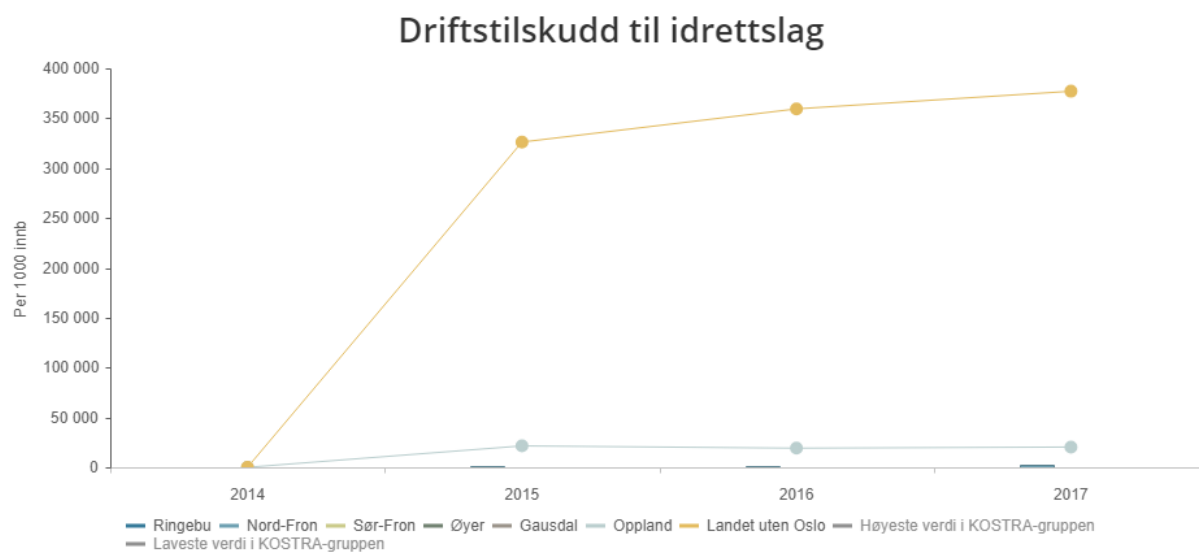
Ved tidlegare rulleringar av temaplan for idrett og fysisk aktivitet, har vi presentert oversikt over tilskot til idrett og fysisk aktivitet separat for dei tre kommunane. Dette har vore gjort fordi det i dei tre kommunane har vore teke med ulike utgiftspostar i sine utrekningar. Denne planen presenterer ei samla samanlikning, basert på innrapporterte KOSTRA-tal frå dei tre kommunane.

2.2.1.1 Netto driftsutgifter til idrett per innbygger

	2014	2015	2016	2017
Ringebu		529	57	333
Nord-Fron		2 025	411	559
Sør-Fron		736	932	942
Øyer		918	311	122
Gausdal		62	85	134
Oppland	208	372	289	354
Landet uten Oslo	180	189	191	221

2.2.1.2 Kommunale driftstilskot til idrettslag

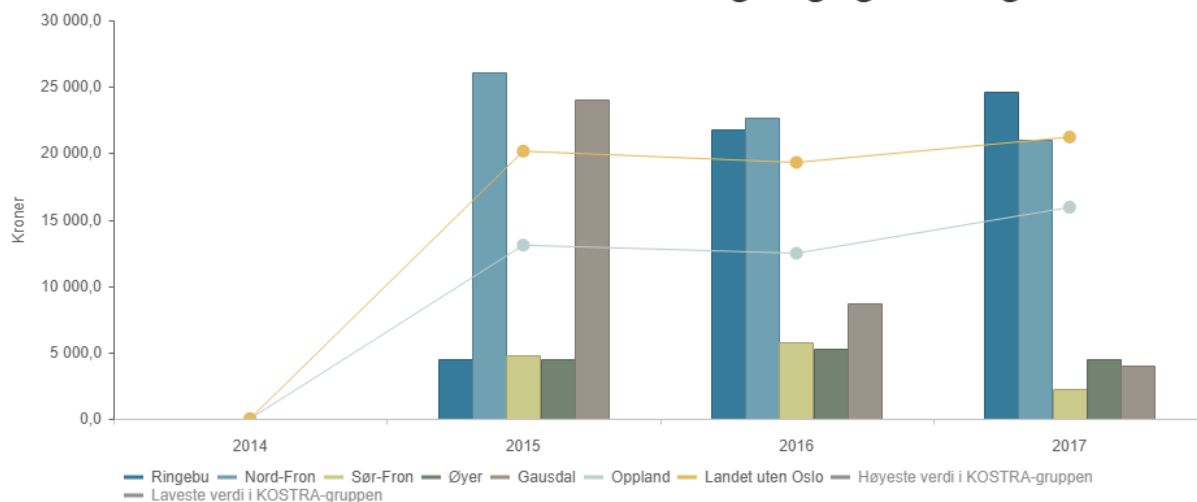

	2014	2015	2016	2017
Ringebu		261	463	276
Nord-Fron		1 392	1 203	2 103
Sør-Fron		388	450	290
Øyer		153	100	100
Gausdal		7	3	420
Oppland		21 456	19 196	20 293
Landet uten Oslo		326 079	359 365	377 063

2.2.1.3 Kommunale driftstilskot til frivillige lag og foreningar

Kommunale driftstilskudd til frivillige lag og foreningar

	2014	2015	2016	2017
Ringebu		4 482,8	21 812,5	24 600,0
Nord-Fron		26 125,0	22 714,3	20 966,7
Sør-Fron		4 800,0	5 750,0	2 200,0
Øyer		4 523,8	5 263,2	4 526,3
Gausdal		24 000,0	8 714,3	4 000,0
Oppland		13 064,0	12 461,4	15 918,6
Landet uten Oslo		20 145,4	19 297,9	21 205,4

2.3 Oppsummering av status per 2018

2.3.1 Regionale organisasjonar og aktivitetar

Tradisjonelt har aktivitetane vore organisert kommunevis og lokalt, ofte heilt ned på grendenivå. Dei siste ca. 25 åra har dette endra seg mykje, og vi har i dag mange felles lag og organisasjonar for fleire kommunar. Det er registrert 16 organisasjonar som dekkjer to eller tre av midtdalskommunane, og som såleis kan kallast regionale eller felles tiltak.

I tillegg har Nord- og Sør-Fron samarbeid om fotball- og skitilbod for barn/unge.

2.3.1.1 Liste over felles lag og organisasjonar

Felles lag og organisasjonar	Medlemstal		Område
	2012	2018	
DNT Gudbrandsdal	900	1122	Gudbrandsdalen

Peer Gynt Alpinklubb	50	-	Midtdalen
NMK Midt-Gudbrandsdal	320	245	Midtdalen
Midt-Gudbrandsdal ride- og kjøreklubb	84	95	Midtdalen
Fron ride- og kjøreklubb	74	51	Fron
Fron Håndballklubb	146	90	Fron
Fron badmintonklubb	47	16	Fron
Skåbu/Tverrbygda/Espedalen IL	153	106	Fron
Laugen bueskytterklubb	107	63	Midtdalen
Lågen cykleklubb	110	151	Midtdalen
Skøytegruppa i Sør-Fron IL	75	-	Midtdalen
Fron svømmeklubb	178	130	Fron
Vinstra innebandyklubb	-	96	Fron
Vinstra Pistolklubb	40	-	Fron
Samarbeid fotball, 13-19 år (FF 2010) *		300	Fron
Samarbeid ski (Fron Ski) *			Fron
Midt- Gudbrandsdal karateklubb	0	10	Midtdalen

** samarbeid mellom klubbar i Nord- og Sør-Fron med eige styre*

2.4 Regionale anlegg

Ein del anlegg for idrett og fysisk aktivitet i Midt-Gudbrandsdalen kan kallast regionale anlegg. Dette er anlegg som har brukarar frå fleire enn ein kommune, gjerne også brukarar utanom regionen.

Dette må ikkje forvekslast med omgrepet **Interkommunale idrettsanlegg**, slik dette er definert i dei statlege spelemiddelføresegnene. Her heiter det at:

«Interkommunale idrettsanlegg kan få et tillegg på 30 % av ordinært tilskudd forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:

1. Anlegget er et større, kostnadskrevende anlegg, f.eks. svømmeanlegg eller idrettshall.

2. Det er inngått bindende skriftlig avtale mellom to eller flere kommuner vedrørende investering og drift. Avtalen må inneholde følgende elementer:

a) Hver deltagende kommune skyter inn minimum 5 % av anleggets godkjente kostnad i investeringstilskudd. Kommunenes tilskudd må dokumenteres.

b) Enten at hver deltagende kommune skyter inn minimum 5 % av anleggets faktiske driftskostnader i årlige driftstilskudd i 20 år. Driftstilskuddet kan ikke begrenses til et nominelt beløp gjennom 20-årsperioden.

Eller at hver deltagende kommune stiller garanti som dekker minimum 5 % av faktiske, årlige driftsunderskudd for anlegget. Den kommunen som står som søker/anleggseier, skal stille garanti slik at den dekker hele driftsunderskuddet etter fradrag for øvrig deltagende kommune(r)s garantidekning. Garantiene skal samlet dekke 100 % av faktiske, årlige driftsunderskudd for anlegget i 20 år.»

I Midt-Gudbrandsdalen har vi berre eitt slik interkommunalt idrettsanlegg: Fron badeland. Fron Badeland er eigd av dei to Fronskommunane. Fleire anlegg er eigd av enkeltkommunar, nokre er eigd av idrettslag og reiselivsbedrifter, andre av selskap eigd av reiselivsbedrifter og idrettslag og kommunar saman. Skiløyper, turstigar, turkart og tilrettelagte friluftaktivitetar går ofte gjennom fleire kommunar. Mange av anlegga er blant anna finansiert ved hjelp av statlege spelemidlar og kommunale tilskot. Dei regionale anlegga er lista opp nedanfor. Detaljert informasjon om anlegg finnes på www.idrettsanlegg.no.

- Gålå/Valsfjell Alpinanlegg, Sør-Fron
- Gålå idrettsanlegg, (langrenn og skiskyting), Sør-Fron
- Jordalen hoppanlegg, Nord-Fron
- Vinstra motorsportarena, Nord-Fron
- Skiløyper, samanhengande nett aust og vest for Gudbrandsdalen, i to område i alle tre kommunane.
- Flatmoen skøytebane, Sør-Fron
- Pilgrimsleia, alle kommunane
- Turstigar og turkart i alle kommunar
- Frya luftsportsenter
- Frya hestesportanlegg, Ringebu
- Kåja idrettspark, Nord-Fron

I tillegg til desse har vi eitt anlegg som klassifiserer som Interkommunale idrettsanlegg:

- Fron badeland, Sør-Fron

Vi har også eitt nasjonalanlegg:

- Kvitfjell Alpinanlegg, Ringebu

2.5 Kommunevise organisasjonar og aktiviteter

Aktiviteten og medlemstalet varierer, men det er generelt stor aktivitet i den enkelte kommune. Dette går fram av vedlegg 1 der det er liste over alle lag og organisasjonane, og medlemstal i dei tre kommunane.

2.5.1 Medlemskap i organisasjonar innan idrett og fysisk aktivitet (2018)

Kommune	Ringebu	Sør-Fron	Nord-Fron
Medlemskap	1608	1511	2409

2.6 Kommunevise anlegg

I tillegg til dei regionale anlegga, er det i kvar kommune ei rekke anlegg både innan idrett og friluftsliv. Omfanget og kvaliteten på desse anlegga varierer sterkt, og nokre anlegg som fotballbanar og lysløyper fins det fleire av i kvar kommune. Det er bygd ut mange nærmiljøanlegg i siste perioden slik at det er tilrettelagt for uorganisert aktivitet, særleg ved skulane rundt omkring.

2.6.1 Anlegg for idrett og fysisk aktivitet i Midt-Gudbrandsdalen

I tabellen nedanfor ynskjer vi i grove trekk å vise kva for type anlegg som finst i dei tre midtdalskommunane. Dei regionale anlegga er også teke med her under den kommunen dei er lokalisert, likeeins interkommunale idrettsanlegg og nasjonale anlegg.

Anlegg	Ringebu	Sør-Fron	Nord-Fron
Symje/badeanlegg	1 (kommunalt) 2 (reiseliv)	1 (kommunalt) 2 (reiseliv)	3
Løpebaner	0	1	2
Fotballbaner	6	5	8
Skytebaner	3	2	6
Skiskytteranlegg	0	2	1
Lysløyper	2	4	4
Hoppbakker	0	1	2
Alpinanlegg (heisar)	6	7	1
Idrettshallar	1	1	2
Gym.salar på skular	3	3	4
Gym.salar på samfunnshus	0	0	2
Idrettshus/klubbhus	2	9	13
Hestesportanlegg	1	2	3
Tennisbaner	1	1	2
Motorsportanlegg	1 (nærmiljø)	0	2
Skøytebaner	2	1	1
Nærmiljøanlegg/ballbinger	9	6	8
Orienteringskart	25	11	8
Andre anlegg	0	1	4

Turstigområde	25	11	11
Skiløypeområde	4	4	7
Badeplassar/rastepl/båt	7	5	6
Hytter	4	8	8

2.7 Oppsummering og vurdering av viktige hendingar i siste planperiode

2.7.1 Regionale samarbeidstiltak

- Fron badeland
- Kåja idrettspark, kunstgrasbane og friidrettsanlegg
- Vinstra motorsportarena
- Jordalen hoppanlegg
- Gålå idrettsanlegg
- Peer Gynt-stien, Skei – Dalseter
- 3D jaktstigar for bogeskyting i Sødorp
- Pilegrimsleia
- Kano og kajakk-moglegheiter
- Fjellklatring, Kantlia
- Skiløyper Vestsida-Kvitfjell-Gålå-Skei

Arbeidet med å planleggje Vinstra motorsportarena starta i 2004 og er vidareført som regionalt tiltak. Utbygginga av anlegget er ved inngangen av planperioden godt i gang, og blir landets mest komplette motorsportanlegg ved ferdigstilling. Fleire av banane er tatt i bruk, og dette er allereie og vil bli eit viktig anlegg for alle motorsportinteresserte i Midt-Gudbrandsdalen.

Sør-Fron IL, Harpefoss IL, Ruste IL, Vinstra IL og Tormod skilag har i fleire år arbeidd med å ruste opp Gålå idrettsanlegg. Kommunane Nord-Fron og Sør-Fron er medeigarar i Gålå idrettsanlegg AS. Det er bygd Skistuggu og snøproduksjonsanlegg. Det har vore fleire større nasjonale arrangement i anlegget. I 2014 og 2017 arrangerte Gålå idrettsanlegg ski-NM del 2, og i 2019 er anlegget arrangør for hovudlandsrennet. Dette har også resultert i oppstart av utbygging av hoppanlegg i Jordalen i Nord-Fron, eit anlegg som har fått kommunal støtte frå alle tre kommunane. Anlegget skal bli eit komplett rekrutteringsanlegg for skihopping.

Det er etablert samarbeid mellom lag i Sør- og Nord-Fron i høve satsing på ski (Fron Ski), og Fron fotball er i løpet av førre planperiode etablert som eigen klubb med eget styre, etter å ha vore samarbeidsklubb tidlegare.

Nord-Fron og Sør-Fron kommunar har samarbeidd om å bygge Fron badeland på Harpefoss, som stod ferdig vinteren 2010. Dette har blant anna resultert i stiftinga av Fron svømmeklubb som har mange medlemmar frå dei to Fronskommunane, og stor aktivitet.

2.7.2 Kommunevise tiltak

2.7.2.1 Ringebu

2.7.2.1.1 Kva skjedde i førre planperiode

I samsvar med planen 2015-2018 er følgjande gjennomført

Aktivitet:

- Vidareutvikle Ringebu som folkehelse og FYSAK-kommune.
- Oppretthalde gratis bruk av Ringebuhallen og gymsalar til idrettsaktivitet.
- Vedlikehalde turstiar
- Gi støtte til idretten for å vedlikehalde baneanlegg og skiløypenett
- Stisykling

Anlegg:

- Nærmiljøanlegg ved Fåvang skole.
- Ballbinge på Ringebu skole.
- Ringebu frisklivssenter, Freskus
- Tuftepark på Ringebu ungdomsskole
- Pumptrackbaner (sykkel) i Ringebu og Fåvang sentrum
- Nærskiløype ved Ringebu sentrum
- Skileikområde Trabelia (delvis ferdigstilt)
- Nærturar i lokalområdet skilta
- Klubbhus og garderobeanlegg Fåvang stadion (inkludert i handlingsplan 2018, oppstart finansering).
- Crossbane/trialområde (nærmiljøanl.)

Følgjande prioriterte tiltak skildra i planen 2015 -2018 er ikkje gjennomført:

- Skateanlegg ved Europris i Ringebu
- Lysløype i Kvitfjell.

I planperioden har det vore stort fokus på fysisk aktivitet. Ringebu-Fåvang allianseidrettslag har fire aktive idrettslag. Fotball, handball, ski og tur og trim. Klubbane engasjerer for det meste barn og unge, men innan fotball og ski finn vi også aktive vaksne.

Tur- og trimklubben har den eldste medlemsmassen og klubben sine toppturar engasjerer folk i alle aldrar. Det er lagt til rette for «10 toppturar» med utlagte besøksbøker i kasse på toppane. Tur og trimgruppa arrangerer også faste turar gjennom sommarmånadene. Svømming for godt vaksne er et etablert tilbod og blir nå drifta av idrettslaget. Kvitfjell alpinklubb ligg «på vent» da dei for tida ikkje har aktive medlemmar. Alpinistar trenar med Peer Gynt alpinklubb.

Alliansemodellen i idrettslaget er nå under vurdering om den lenger er hensiktsmessig.

Ringebu kommune er folkehelsekommune med tilrettelagte aktiviteter retta mot fysisk aktivitet for både tilsette i kommunen og innbyggjarar. Ringebu driftar frisklivssentral med eigen frisklivsrettleiing der tilbodet på frisklivssentralen er spesielt retta mot personar som har auka risiko for sjukdom eller har ei diagnose kor fysisk aktivitet, endra kosthald og røykeslutt har ein førebyggjande effekt.

Anna innafor friskliv: Bassentrening i bassenget ved Ringebu ungdomsskule der treninga går føre seg i oppvarma vatn med eigen instruktør. LHL arrangerer gåturar kvar veke og eldretrim.

Treningscenteret Freskus har 5-årsjubileum i 2018. Senteret har rundt 300 medlemmar i alle aldrar, alt frå dei som aldri har trent før til dei som driv aktivt med vektløfting. I 2017 ble Freskus «Rent senter», og i samband med dette har Antidoping Norge gjennomført informasjonsmøte mot idrettslag og ungdomsskule. Friskis&Svettis har eit variert tilbod med spinning og saltbrenning på Freskus.

Det har vorte skilta 6 nærturar og digitalisert i kartbase, 3 turar med utgangspunkt frå Ringebu sentrum og 3 turar med utgangspunkt frå Fåvang sentrum. På fjelldestinasjonane har hyttevelforeiningar og utmarkslag lagt til rette for stolpejakt. Ringebu sykkelgruppe vart oppretta i 2015 og arrangerer faste turar med stisykling.

Det har vorte anlagt pumtrackbane i Ringebu sentrum og Fåvang sentrum. Det blir kjørt opp nærskiløype i forbindelse med landsbyen Ringebu. Sykkelmoglegheiter på fjelldestinasjonane er i stadig utvikling.

Norsk motorklubb Midt-Gudbrandsdal har fått godkjent Lavik-gruva i Ringebu som tilleggsområde til sitt anlegg på Vinstra for 2 år med formål trialkøyring. Trialkøyring legg vekt på balanse og presisjon og går føre seg i låge hastigheiter.

2.7.2.1.2 Nye aktivitetar/tiltak og anlegg

- Vidareutvikle Ringebu som folkehelsekommune med fokus på fysisk aktivitet.
- Oppretthalde gratis bruk av Ringebuhallen og gymsalar til idrettsaktiviteter.
- Støtte opp om å vidareutvikle og merke turstiar.
- Oppretthalde driftsstøtte til idretten på dagens nivå.
- Gi støtte til idretten for å vedlikehalde og utvikle baneanlegga.
- Oppretthalde støtte til skiløypekøyring på dagens nivå.
- Legge til rette for nærmiljøanlegg som triggar barn, unge og vaksne sin fysiske aktivitet.

2.7.2.2 Sør-Fron

2.7.2.2.1 Kva skjedde i førre planperiode

I samsvar med planen 2015-2018 er følgjande gjennomført:

Aktivitet:

- Turmål/Stolpejakt
- Vidareutvikling av frisklivssentralen

Anlegg:

- Gålå idrettsanlegg, snøproduksjonsanlegg
- Klubbhus Flatmoen
- Tuftepark, Brudalen
- Tilrettelegging stinett

Dei siste åra har mykje av anleggsbygginga i Sør-Fron vore konsentrert omkring Gålå og Gålå idrettsanlegg. Investeringane i mellom anna snøproduksjonsanlegg og eigen smørehall har sett anlegget i stand til å arrangere store nasjonale konkurransar, som NM på ski (2014 og 2017) og hovudlandsrenn (2019). Snøproduksjonsanlegget har også store ringverknader for reiselivsnæringa på Gålå, og samarbeid med Gålå turløyper gjer sitt til at ski og Gålå har vorte viktig også med tanke på folkehelse. Signal frå Gålå idrettsanlegg vinteren 2018 er at ein nå har «nådd grensa» for investeringar på Gålå, og at framtidige investeringar vil vera i mindre skala, knytt til mellom anna endringa av løypeprofilar. Det kan verte aktuelt med nytt toalettanlegg.

Etter at E6-ubygginga var ferdig hausten og vinteren 2016, vart det bygd ny lysløype i Hardvollsmorka. Lysløypa har eksistert sidan 1970-talet, men på grunn av ny E6-trase måtte ein legge om store delar av løypa. Den nye løypa er 3,8 kilometer lang.

Fotballbanen på Klokkarstranda vart øydelagt av flom i 2011. Banen er bygd oppatt, men Harpefoss IL har nå konsentrert sin aktivitet omkring fotballbanen i Brudalen. I førre planperiode vart ein ny Tuftepark (nærmiljøanlegg) fullført i Brudalen, kloss inntil fotballanlegget. Kombinert med turmoglegheitene i Hardvollsmorka, Klokkarstranda og Skurdalsåa kulturstig er dette området nå eit ganske komplett tur- og aktivitetsområde.

Sør-Fron IL fekk i førre planperiode spelemidlar til renovering av klubbhuset på Flatmoen. Det er mellom anna fotballturneringa Flatmoen-cup som har skapt eit behov for å ha betre kjøkkenfasilitetar for idrettslaget. I tillegg er lokala nå i betre stand til utleige til ulike tilstellingar.

Merking og skilting av turstigar rundt i kommunen vart gjennomført i førre planperiode. Gjennom prosjektet "Frå dal til fjell", som ski- og friidrettsgruppa i Sør-Fron IL drog i gang, har det vorte rydda og merka råk frå nede i dalføret og langt innover fjellet. Totalt er om lag 100 kilometer med turstigar merka i prosjektet. I førre planperiode vart også turmål-satsinga i kommunen utvida, med såkalla Stolpejakt. Nå er det i alt 50 stolpar plassert rundt om i kommunen, både på fjellet og nede i dalen.

Jordalen hoppanlegg ligg i Nord-Fron kommune, men er finansiert med midlar frå alle tre midtdalskommunane. Det er Gålå idrettsanlegg som står som utbyggjar og eigar av anlegget.

Anlegget vart starta opp i førre planperiode, og blir eit komplett rekrutteringsanlegg for skihopp. Anlegget skal mellom anna bestå av fire hoppbakkar, heis, dommartårn og eit skileikanlegg.

Det er i førre planperiode innleia prosess om å slå saman dei to idrettslaga i Sør-Fron, Sør-Fron IL og Harpefoss IL.

2.7.2.2.2 Nye aktivitetar/tiltak og anlegg

- Sør-Fron idrettslag: Renovering klubbhus
- Harpefoss idrettslag: Ny lysløypestadion Hardvollsmorka
- Harpefoss IL: Tuftepark, Brudalen
- Gålå idrettsanlegg: Snøproduksjonsanlegg og smørehall
- Gålå idrettsanlegg: Jordalen
- Nytt turstignett «Frå dal til fjell».
- Fjellklatring, Kantlia

2.7.2.3 Nord-Fron

2.7.2.3.1 Kva skjedde i førre planperiode

Aktivitet

- Skåbu fjellmaraton
- Hundekjøringsløp med Skåbu som checkpoint
- Utvikling av Furusjøen Rundt Trippelen

Det er stor aktivitet i dei ulike laga og klubbane, og kommunen har eit breitt tilbod innafor både organisert og uorganisert aktivitet. I siste planperiode har det har vore bygd og rehabilitert fleire anlegg, og kommunen har nå anlegg som dekkjer dei aktivitetane vi har.

Kommunen har i heile planperioden hatt fri leige for ordinære kultur- og idrettsaktivitetar for barn og unge i kommunale lokale – i 2017 utgjorde dette 1,1 mill. kroner.

Fleire lag og organisasjonar har lagt ned stor innsats for å rydde, merke og vedlikehalde turstigar i heile kommunen – dette gir mange god anledning til enkelt å koma seg ut og i aktivitet.

Alle skulane har nå nærmiljøanlegg som er vidareutvikla med bl.a. ballbingar, -vegg og -banar, akebakkar og sykkeløyper. Dette har vore prioriterte tiltak i siste planperioden.

Til friluftslivstiltak har det i planperioden vore gitt årlege tilskott til skiløyper, noko som i 2017 utgjorde kr. 750.000,-.

2.7.2.3.2 Nye aktivitetar/tiltak og anlegg

Anlegg:

- Kvam IL – lysløype på Kvamsfjellet og rehabilitering av fotballbane.
- NMK Midt-Gudbrandsdal – Vinstra Motorsportarena
- Eidesand idrettsanlegg – kunstgrasbane, grusbane og klubbhus
- Skåbu oppvekst – rehabilitering av svømmeanlegg
- Gålå idrettsanlegg – planlegging og bygging av hoppanlegg i Jordalen
- Gålå idrettsanlegg – utvikling og aktivitet
- Oppgradering av fleire skytebanar
- Merking og vedlikehald av turstigar.

3 Visjonar og mål

3.1 Visjon

Kommunane Ringeby, Sør-Fron og Nord-Fron skal leggje forholda slik til rette at alle innbyggjarane får rimeleg høve til å drive med fysisk aktivitet eller idrett utifrå egne føresetnader, interesser og behov. Det skal leggjast særleg vekt på tiltak som styrker folkehelsa

for folk flest, dvs. førebyggjande tiltak eller "lågterskelaktivitetar". Det skal vidare leggjast vekt på tiltak som er motiverande for barn og ungdom.

Når det ligg til rette for det, skal regionale tiltak prioriterast høgt.

I all planlegging og utbygging i Ringeby, Sør-Fron og Nord-Fron skal det leggjast til rette slik at fysisk aktivitet for innbyggjarane blir stimulert. I all tilrettelegging skal omsynet til miljøvern, natur og kulturlandskap tilleggjast stor vekt.

Regjeringa vil gi eit løft for ferdselsårene i friluftslivet, og vil i 2019 starte eit eget prosjekt, med formål å fremje eit nettverk av turstiar i kommunane. Eit viktig mål med prosjektet er at alle merka stiar og løyper skal bli lagt inn i Nasjonal database for tur- og friluftslivsruter. Sør-Fron, Nord-Fron og Ringeby kommunar ønskjer å vera med på dette arbeidet og også på eget initiativ få samla våre turstiar og ruter i egne databaser/på egne nettsider, slik at desse blir enkelt tilgjengeleg for turgåarar.

4 Utfordringar, moglegheiter og behov

4.1 Generelt om utfordringar og behov

Dei siste åra har det vore mykje fokus på at fysisk aktivitet verkar positivt på helse og trivsel. Fysisk aktivitet er viktig for folk si fysiske og psykiske helse.

Svært mange i samfunnet er lite fysisk aktive. Det er fleire grunnar til dette. Det kjem delvis av at dei har eit arbeid med lite fysisk aktivitet, og delvis av at dei i liten grad nyttar fritida til fysisk aktivitet. Mange barn og ungdommar brukar mykje meir tid på stillesittande inneaktivitetar enn leik og idrett ute. I Midt-Gudbrandsdalen har vi også ei utfordring med mykje busskjøring i tilknytning til skule, av di vi har store avstandar til skular og barnehagar.

Det blir ei sentral utfordringa i åra som kjem å leggje forholda til rette slik at langt fleire er fysisk aktive. Hovudinnsatsen bør derfor rettast inn på tiltak som kan få dei minst fysisk aktive til å bli meir aktive, lågterskelaktivitetar. Det må difor bli lagt til rette med gode stiar og gang- og sykkelveggar mellom bustadområde, skular, arbeidsplassar, ulike servicefunksjonar og i tur-/friluftsområde. Det krev også at gang- og sykkelvegane blir godt vedlikehaldne, sommar og vinter.

4.2 Motiverande tiltak for fysisk aktivitet

Det er viktig å motivere fleire til å bli fysisk aktive i daglege gjeremål og i fritida.

Å gå eller sykle til jobb, skule og fritidsaktivitetar er sunn og god trim. Tilrettelegging av gang og sykkelveggar, motivasjonskampanjar, idédugnad og samarbeid mellom lag/organisasjonar og barnehage/skule og andre aktørar for at barn og unge kan få prøve mange ulike ting er aktuelle tiltak.

4.3 Utbygging, drift og vedlikehald av anlegg

I rapporten «Statlig idrettspolitik inn i en ny tid», som det såkalla Fjørtoft-utvalet (Strategiutvalet for idrett) leverte til regjeringa i 2016, blir det peikt på nødvendige av behovsvurdering før igangsetting av bygging av anlegg. Signala frå statleg hald er sterke, når det gjeld kva type anlegg ein bør fokusere på i framtida. Her er det store kostnadskevande og lite tilgjengelege anlegg som er føringa, men eit auka fokus på mangfald, altså ulike typar anlegg, i umiddelbar nærleik av der folk bur. Dette blir gjort særleg for å fange opp fysisk inaktive, og da særleg blant yngre.

For å utøve slike lågterskelaktivitetar, trengst det ofte ingen eller berre enkle anlegg. Økonomisk styrking av eksisterande anlegg vil føre til auka aktivitet, også lågterskelaktivitetar.

Å drifte og vedlikehalde mange av anlegga er kostbart, og det er ønskje om at anlegg som er drifta av frivillige organisasjonar må bli styrka, og at storleik og kostnader må bli sett i samanheng med tildeling av driftsmidlar. Enkelte anlegg er også dårleg vedlikehalde. Det er derfor nødvendig å vurdere kor mange anlegg av ulike typar som dei tre kommunane har behov for, og bør ta seg råd til å halde ved like. Det må vurderast særskilt om enkelte anleggstypar bør vera **felles regionale anlegg**, i staden for kommunevise.

Det må avklarast om anlegg som ligg på kommunal grunn og blir drifta av frivillige organisasjonar er ivareteke av for eksempel naturskadar.

Enkelte anleggstyper har vi mange av, blant anna fotballbaner og lysløyper. Dette har samanheng med at det tradisjonelt har vore stor aktivitet innan desse idrettane. Dersom ein ser på statistikken under kapittelet om folketalsutvikling (kap. 2.1) ser ein at ein konsekvens av dei stadig færre fødslane vil vera færre ungar til å vera med i lag, foreiningar og ulike idrettar. Sjølv om anlegg i dag kanskje vil ha nådd eit metningspunkt når det gjeld kapasitet, vil dette endre seg drastisk i åra som kjem. Det er derfor ei klar anbefaling at ein bør stille seg kritisk til å bygge nye anlegg innan desse kategoriane. Aktivitetsbilete og behov endrar seg også, og det er ikkje sikkert behovet er det same til kvar tid. Dette må ein ha for auga i planlegginga.

4.4 Finansiering og utbygging

4.4.1 Friluftslivsanlegg

Med friluftsanlegg meiner vi her i hovudsak turstiar, skiløyper og enkelte badeplassar. Det er særleg kostnadene ved drift og vedlikehald av preparerte skiløyper som er høge. For heile regionen dreier dette seg om fleire millionar kroner. Det meste av desse kostnadene blir i dag dekt av reiselivsnæringa og hytteinnbyggerane, og ein del av kostnadene blir dekt av idrettslag, grunneigarlag og tilskot i form av andelar og frivillige innbetalingar.

I tillegg gir dei tre kommunane i Midt-Gudbrandsdalen tilskot til skiløypepreparering på til saman Ringebu: 500 000 kr, Sør-Fron 150 000 kr, Nord-Fron 750 000 kr i 2018.

4.4.2 Idrettsanlegg

Ein del idrettsanlegg er i kommunal eige og drift. Kommunal utbygging og drift har i hovudsak omfatta anlegg som dekkjer behovet til mange brukargrupper, og anlegg med stort investeringsbehov, store driftsutgifter og behov for fast tilsette.

Dei fleste slike anlegg er likevel eigd og blir drivi av frivillige organisasjonar som idrettslag og liknande, eller av reiselivsbedrifter. Når det gjeld dei ikkje kommersielle anlegga har kommunane oftast gitt tilskott til både utbygging og drift. Dette samarbeidet mellom det offentlege og det frivillige arbeidet gir stor positiv effekt og må halde fram.

4.4.3 Kommersielle anlegg

I dei tre kommunane finst det fleire reiselivsbedrifter som har bygd ut og driv anlegg som deira kundar/gjester og turistane har behov for. Dette gjeld dels tur- og skiløyper, dels alpinanlegg,

tennisbane, svømmehall, men også andre typar anlegg og aktivitetstilbod. Enkelte av desse anlegga kan nyttast utan å betale for bruken, mens andre må det betalast for å bruke. Desse anlegga kan også nyttast av lokalbefolkninga, på like fot med turistane. Dette gir eit sterkt utvida tilbod til innbyggjarane, i forhold til det regionen elles ville hatt. Det er viktig å vidareføre det gode samarbeidet som er etablert mellom desse bedriftene og lokalbefolkninga, frivillige organisasjonar og kommunane.

Dei siste åra er det også etablert ulike former for treningsstudio som driv reint kommersielt, og desse tilboda har etter kvart vorte viktige for utøving av fysisk aktivitet i regionen.

4.5 Generelt om planlegging og utbygging

I arealplanlegginga må det også leggast vekt på å få innarbeidd areal til dei ulike typane av idrettsanlegg og sikre attraktive friluftsområde. Der det blir planlagt for reiselivsutbygging, må ein sikre at areal og anlegg kan nyttast både av lokalbefolkninga og reiselivet.

5 Vurdering av aktivitetar og anlegg i framtida

5.1 Regionale aktivitetar

5.1.1 Folkehelseregion med vekt på Fysisk aktivitet

Gjennom prosjektet FYSAK (fysisk aktivitet i kommunen) og Folkehelseprosjektet er det i alle tre Midtdals-kommunane lagt opp til auka aktivitet for innbyggjarar flest. Dette skjer gjennom ulike tiltak for informasjon, motivasjon, organisering og fysisk tilrettelegging for auka fysisk aktivitet. Erfaringane med dette har vore gode i når det gjeld ein del tiltak. Inntrykket er at mange i Midtdalen held seg i form gjennom turgåing og anna trim.

Det er ønskjeleg å leggje til rette for at enda fleire sluttar seg til denne

trenden. Dette kan gjerast ved at det offentlege motiverer og informerer om fordelane ved å vera fysisk aktiv og om dei tilbod og moglegheiter som finst på området. Kommunane kan vidare organisere ei hjelpeteneste slik at fleire sluttar seg til. Ein kan få ein del av dei aktive til å "trekkje med" inaktive. Det er viktig å få med folk i alle aldersgrupper. Det bør vidare bli tilbod om gratis treningskveldar i idrettshallane. Ein kan også stimulere bedrifter, arbeidsplassar og ulike frivillige organisasjonar til å hjelpe til i motivasjonsarbeidet. Arbeidet kan få større slagkraft dersom dei tre kommunane samarbeider om tiltaket.

Det er også viktig at vi i komande planperiode ser på nye trendar som for eksempel stisykling som er en aukande aktivitet både i dalbotn og på fjellet samt auka bruk av kajakk på elver og fjellvatn og legg til rette for og støttar opp om slike nye aktivitetar der det er behov. Gudbrandsdalslågen er blant anna eit eldorado for kajakk og anna vatnsport. Ulike tiltak innafor mange av desse idrettane er også spelemiddelberettiga.

Konklusjon:

Dei tre kommunane i Midtdalen er nå FYSAK-kommunar, og det bør bli laga ein del felles tiltak, slik som felles internettside om dei tilboda som finst, felles informasjonsbrosjyre, konkurranse mellom ulike arbeids-plassar, institusjonar m.m. i regionen.

5.1.2 Felles arrangement og organisasjonar

Det er fleire fellesarrangement i regionen slik som TINE-cup (friidrett) og GD-cup (fotball) for grunnskulane . Dessutan blir det arrangert fleire fotballturneringar årleg i Midt-Gudbrandsdalen, med lag frå eit stort område. På Gålå blir det arrangert regionale/nasjonale skirenn, og dei ulike klubbane arrangerer GD-cup på ski som samlar svært mange deltakarar.

Som det går fram i pkt. 2.3.1 er det 16 organisasjonar innan idrett og fysisk aktivitet som omfattar to eller tre av kommunane i Midt-Gudbrandsdalen.

Konklusjon:

Det er viktig at kommunane legg til rette og støtter opp om større idrettsarrangement som blir arrangert i Midtdalen. Det er også viktig at dei interkommunale organisasjonane får kommunal støtte frå dei kommunane dei har medlemmar/aktivitet i.

5.2 Regionale anlegg

Sjølv om dei fleste regionale anlegga er forholdsvis nye og har god kvalitet, er det likevel behov for å fornye og utvikle dei vidare i takt med tida sine krav. I tillegg er det fleire andre anlegg det kan vera behov for å etablere og utvikle. Vi ser at det er svært nødvendig med samarbeid på tvers av både lag og organisasjonar, men også på tvers av kommunegrensar, dersom ein skal få realisert større anlegg i regionen. Fron badeland er eit godt døme på dette.

5.2.1 Kvitfjell alpinanlegg

Er nasjonalanlegg i alpint, og det einaste idrettsanlegget i Midt-Gudbrandsdalen som har årlege World-cup arrangement. Gjeldande avtale vedrørande status som nasjonalanlegg innan alpint og fartsdisipliner går ut i 2019 og det pågår førebuingar til forhandling av avtale for ny periode. Det er behov for oppgradering av anlegg for elite- og breiddesatsing.

Konklusjon:

Vidare utvikling av Kvitfjell som idrettsanlegg prioriterast høgt i kommande planperiode

5.2.2 Gålå alpinanlegg

Anlegget er i god stand. Bortsett frå utfor dekkjer anlegget dei fleste alpine greiner. Det er ikkje planar om utviding av dette anlegget. Anlegga på Gålå er først og fremst brukt til uorganisert ski- og brettaktivitetar for turistar og fastbuande i dei to Fron-kommunane. Men anlegga blir også brukt til tevlingar i telemarkkjøring og snøbrett.

Konklusjon:

Det er ikkje aktuelt å prioritere bruk av offentlege midlar til alpinanlegga på Gålå i kommande planperiode.

5.2.3 Gålå idrettsanlegg, langrenn/skiskyting

Det er her eit godt anlegg for langrenn og skiskyting. Fem idrettslag i Fron er eigarar og drivarar av anlegget. Brukarane kjem særleg frå Fron. Dei siste åra har anlegget vore brukt til nasjonale treningssamlingar og konkurransar. I 2009 vart "Skistuggu" bygd i tilknytning til anlegget. Huset inneheld sekretariat, møterom, garderobe og dusjanlegg. I 2012 vart arbeidet med å få bygd snøproduksjonsanlegg i lysløypa. Gålå idrettsanlegg ønskjer å ta på seg større langrennsarrangement i framtida og har mellom anna arrangert NM del 2 to gonger. Det ligg føre vidare planar for utvikling av dette anlegget.

Idrettslaga og idrettsrådet i Sør-Fron meiner eit regionalt samarbeidsanlegg for rulleski på Gålå også bør byggast.

Konklusjon:

Vidare utvikling av Gålå idrettsanlegg slik at dei er godt rusta for å ta på seg nasjonale konkurransar bør prioriterast høgt. Rulleskianlegg blir prioritert i denne perioden.

5.2.4 Jordalen hoppanlegg, Nord-Fron

Lobakkane vart bygde i 1983/84 og vart i 1998 ombygde til K-20 og K-36. Det har vore relativt stor bruk av desse bakkane. Børebakken (40 m) i Sør-Fron har vore lite brukt fordi det er problem med atkomsten dit. Hoppmiljøet i distriktet er godt, og det har over fleire år vore behov og ønske om eit nytt hoppanlegg i Midtdalen med større bakkar enn det som er i Lobakken og Børebakken. Korkje i Lobakken eller i Børebakken er det mogleg å utvikle større hoppanlegg.

I førre planperiode låg derfor Jordalen hoppanlegg inne som prioritet. Sommaren 2018 starta arbeidet med utbygging av eit komplett rekrutteringsanlegg for skihopp her, i regi av Gålå idrettsanlegg. Nærleiken til Gålå er gunstig i forhold til å utvikle Gålå som vintersportstad. Anlegget innheld 70-meters bakke, 45-metersbakke, 25-metersbakke og 10-metersbakke og sjølve bakkane står ferdig i 2019.

Konklusjon:

Utbygginga av Jordalen hoppanlegg blir prioritert i neste planperiode.

5.2.5 Skiløyper

I og omkring dei enkelte reiselivsområda i Midt-Gudbrandsdalen er det i dag opparbeidd gode løypenett for langrenn, trening og turskigåing. På vestsida av Gudbrandsdalen er løypenettet i det alt vesentlege godt samordna og tilrettelagt over kommunegrensene mellom dei tre kommunane, mykje i regi av reiselivsbedriftene. På austsida derimot er slik samordning gjort i mindre grad, m.a. pga dei restriksjonane på løypekøyting som er gitt i Rondane nasjonalpark.

For lokalbefolkninga, hytteeigarar og gjester på reiselivsbedriftene er det ønskeleg at dette nettet av skiløyper er best mogleg opparbeidd og vedlikehalde gjennom heile skisesongen. Skal reiselivsområda greie konkurransen om gjester, er det heilt nødvendig at skiløypene til ei kvar tid er i god stand. Det krev store ressursar å følgje opp dette.

Finansieringa av preparering av skiløypene er omtala i pkt. 4.4.1.

Sjølv om prinsippet om fri ferdsel i utmark framleis må gjelde, vil det ikkje vera urimeleg at ein viss del av kostnadene med å tilretteleggje preparerte skiløyper blir dekt av brukarane, gjennom til dømes parkeringsavgift eller frivillige betalingsordningar. Det offentlege har dei siste åra gitt større løypetilskott enn før, og trass ønske om høgare kommunalt tilskott, er det lite foreinleg med kommunane sine økonomiske rammer. Løypelag og andre blir derfor oppmoda om å få på plass plakatar med til dømes enkle betalingsløysingar (som Vipps) ved løypestart slik at brukarar enklare kan bidra til godt løypetilbod.

Konklusjon:

Stønad til løypekøyting bør til ein viss grad vidareførast, samstundes som ein oppmodar til nye løysingar for å betre finansieringa.

5.2.6 Flatmoen skøytebane

Sør-Fron idrettslag er eigar og drivar av dette anlegget, som omfattar 400 m bane og klubbhus m.m. og er i god stand. Dette er det einaste noko større skøyteanlegget i Gudbrandsdalen. Det har derfor i mange år gitt grunnlag for til dels stor aktivitet blant skøyteløparar frå alle tre kommunane. Allidrettsgruppa til Vinstra IL, samt fleire av høg fjellshotella har lånt utstyr og skøytebanen på Flatmoen til aktivitetar. Det har også vore arrangert større regionale og nasjonale arrangement på Flatmoen. Dei siste åra er anlegget utvida med rulleskøytebane for sommartrening. Dei milde vintrane dei siste åra har bl.a. gjort det aktuelt å byggje kunstisanlegg.

Det er eit ønske frå Sør-Fron idrettslag at det blir bygd ein fleirbrukshall på Flatmoen. Idrettslaget meiner dette vil styrke grunnlaget for heilårsaktivitet, større variasjon i trening og vera med å inspirere ungdom til å halde på med fysisk aktivitet lengre. I ein slik kan hall kan det også vera aktuelt å byggje kunstislegg. Det finst ikkje andre kunstislegg for hurtigløp mellom Hamar og Trondheim.

Konklusjon:

Vidare utvikling av Flatmoen skøytebane, inkludert kunstislegg, bør prioriterast som eit regionalt tiltak. Ein fleirbrukshall utan kunstislegg blir tatt inn ved rullering av planen i 2022.

5.2.7 Turstiar

Mange turstiar er lokale. Det er naturleg at kvar enkelt grend tek seg av opparbeiding og vedlikehald av desse, og at kvar enkelt kommune eventuelt gir tilskott. Eit omfattande turstinett på fjellet er opparbeidd og halde ved like av turistnæringa og/eller løypelag og frivillige organisasjonar på same måten som med skiløyper.

Nokre turstiar går over lengre strekningar og omfattar fleire enn ein kommune slik som DNT sitt stinett og Pilegrimsleia. Kommunane har vedlikehaldsansvar for Pilegrimsleia regulert av ei avtale mellom Oppland fylkeskommune, kommunane langs leia og Pilegrimskontoret. Oppland fylkeskommune bidreg med årlege løyvingar til kommunane i Oppland for vedlikehald og utvikling av pilegrimsleia. Det fins i tillegg fleire moglegheiter i høve tilskott til slike tiltak.

Konklusjon:

Det bør prioriterast som regionalt tiltak å vedlikehalde enkelte av dei mest brukte turstiane som går innom meir enn ein kommune.

5.2.8 Frya luftsportsenter

Senteret vart etablert i 1986. Det blir arrangert to seglflystemner årleg og det er aukande bruk av flyplassen. Husa har tåleleg god standard og det er bygd to nye hangarar. Det er rydda vegetasjon langs rullebanen som bør breiddast til det dobbelte, forlengast med 200 meter (100 i kvar ende) og nyasfalteast.

Konklusjon:

Vidare utvikling av Frya luftsportsenter bør prioriterast høgt som eit regionalt tiltak i kommande planperiode.

5.2.9 Frya hestesportsenter

Midt-Gudbrandsdal ride- og kjøreklubb (MGRK) vart etablert i 1975 og er eigar og drivar av anlegget. Det er etablert ekvipasjar innafor fleire greiner og for alle aldrar. Anlegget er i god stand og omfattar to grusbanar på 50x80m og 20x60m samt ein ridehall på 20x60m. Det er også travbane og stallar på området. Ridehallen har tribuner, varmerom og kiosk. Det er nå behov for

nyinvesteringar og oppgraderingar på området, mellom anna isolering av ridehall, bygging av nye stallar og tilhøyrande fasilitetar, parkering med meir. ,

Konklusjon:

Frya hestesportanlegg har stort potensial og har ei aktiv drift og tiltaka med isolert ridehall og anna oppgradering blir høgt prioritert som regionalt samarbeidsanlegg i kommande planperiode.

5.2.10 Vinstra motorsportarena

Vinstra motorsportarena i Ruste i Nord-Fron er under utbygging. Store delar av anlegget er alt teke i bruk. Dette vil bli eit viktig anlegg for dei motorsportsinteresserte i heile Gudbrandsdalen.

Konklusjon:

Prosjektet bør prioriterast høgt i komande planperiode.

5.2.11 Fron badeland

Fron Badeland vart bygd og sto ferdig i 2010 som eit interkommunalt anlegg for Fronskommunane. Dette er eit anlegg som er mykje brukt, både av fastbuande og hyttefolk/tilreisande, og det har ført til at interessa for svømming har auka i området. Det er viktig med god og riktig marknadsføring av tilbodet, for å oppretthalde og kanskje auke bruken av anlegget. Her vil også særlege aktivitetar og arrangement vera viktige.

Konklusjon:

Det blir viktig å drifte, vedlikehalde og marknadsføre anlegget godt slik at det fortsatt blir mykje brukt. Sjå forøvrige eiget punkt under kommunale tiltak, Sør-Fron.

5.2.12 Kunstgrasbaner

Det er bygd kunstgrasbaner på Fåvang, i Kåja på Vinstra og ved Eidesand i Nord-Fron. Sør-Fron kommune har også vore med og støtta kunstgrasbanen i Kåja. Banen er brukt av samarbeidslag i Fron. Kunstgrasbanar har ført til auka aktivitet for fotball, og har avlasta hallane slik at det blir lettare for andre innandørs idrettar og aktivitetar å få plass der.

Det har i dei siste åra vore mykje fokus på dei negative konsekvensane ved bruk av gummigranulat på kunstgrasbanar. I 2019 kjem derfor ei ny kunstgrasbaneforskrift frå miljødirektoratet. I ei forskrift kan det til dømes bli sett krav til korleis områda rundt utandørs heilårsanlegg skal vera utforma, slik at gummigranulat ikkje havnar utanfor anlegget.

Det kan bli stilt krav til bruk, lagring og oppsamling av gummigranulat. Vidare kan det vera aktuelt å stille særlege krav til kunstgrasbanar som er plassert nær sårbare økosystem i elver og vatn.

Konklusjon:

Det blir viktig å vurdere kritisk eventuelt etablering av nye kunstgrasbanar i Midtdalen. Det må sjåast opp i mot aktivitetsnivået til kvar tid. Nye og eksisterande anlegg må rette seg etter dei nye forskriftene som blir lagt fram i 2019.

5.2.13 Skytebaner

Det er i dag fleire skytebaner i Midt-Gudbrandsdalen, til dels fleire i kvar kommune. Ingen av desse har regional karakter, eller blir brukt som fellesanlegg på tvers av kommunegrensene. Fleire baner er i god stand, og er vidareutvikla i førre planperioden, det er bl.a. bygd eit kompakt sportinganlegg som det einaste i Gudbrandsdalen på leirduebanen ved Bleikmyra på Vinstra. For Ringebu og Fåvang er det foreslått å utvikle anlegget med innandørs skytehall på Trøståkermoen. Frå før finst det anlegg for elgbaneskyting i Skåbu og på Klinkenberg på Sør-Fron.

Skytebaner er kostbare å opparbeide og vedlikehalde. På grunn av støy frå slike anlegg er det også vanskeleg å finne areal som eignar. Dette tilseier at det er nærliggjande å utvikle felles anlegg på tvert av kommunegrensene. Skal ein få til det, er det nødvendig at dei aktuelle brukarar og organisasjonar utviklar eit godt samarbeid om prosjektet.

Ringebu og Fåvang Skytterlag planlegg bygging av skytehall med 15m bane med opptil 12 skiver på Trøståkermoen skytebane. Denne banen blir tilrettelagt for alle medlemmar i Ringebu og Fåvang skytterlag og andre aktive skyttarar i regionen og vil vera eit viktig tilskot for innandørs trening og stemner i vinterhalvåret. Ringebu og Fåvang Skytterlag har i dag 544 medlemmer og er det største laget i Gudbrandsdal samlag. Ungdomsutvalet i skyttarlaget er aktivt og har fleire skyttarar i norgestoppen.

Konklusjon:

Det bør arbeidast for samarbeid om regional innandørs skytehall med 15 m bane med opptil 12 skiver og som blir prioritert bygd på Trøståkermoen skytebane i Fåvang. Tiltaket blir høgt prioritert som samarbeidsanlegg i kommande planperiode.

5.2.14 Gang- og sykkelveggar

Gang- og sykkelveggar er viktige i høve fysisk aktivitet, og blir mykje brukt. Det er viktig å leggje til rette for at desse blir samanhengande også mellom kommunane, slik som mellom Sør-Fron og Nord-Fron langs eksisterande E6.

Konklusjon:

Det bør prioriterast som tiltak å byggje ut gang- og sykkelveggar der dette er hensiktsmessig også over kommunegrensene.

5.2.15 Skate-anlegg

Det er interesse for å få til eit felles skateanlegg i Midtdalen. Det har tidlegare vore planar for anlegg både i Ringebu og på Vinstra, og ein har vurdert om det er mogleg med regionalt samarbeid her. Etter at fleire ulike initiativ for å laga ein større skatepark har stranda/vorte sett på vent, meiner ein nå at det beste kanskje vil vera å oppmode til å bygge mindre skateanlegg i dei ulike sentra. Dette vil da vera gode nærmiljøanlegg, som vil fange opp til dømes uorganisert aktivitet.

Konklusjon:

I staden for å arbeide for å få realisert eit større felles skate-anlegg i Midtdalen, bør ein oppmode dei ulike miljøa til å satse på nærmiljøanlegg for denne aktiviteten.

5.3 Kommunevise tiltak

5.3.1 Ringebu

5.3.1.1 Framtidige aktivitetar i Ringebu

Aktivitetstilbodet i Ringebu er variert og godt takka vere frivillig innsats frå idrettslag og andre lag og foreningar. Det er svært viktig å ivareta friviljugheita og ikkje minst oppretthalde kommunal driftsstøtte til idrettslaget og samarbeidsklubber i Midt-Gudbrandsdalen. Tilbodet om gratis leige av idrettshall og gymsalar er eit viktig moment som gjer at tilboda kan vidareførast.

Ringebu kommunes folkehelsearbeid med vekt på fysisk aktivitet blir vidareført med tilrettelagte tiltak for både tilsette i kommunen og innbyggjarar jamfør vedtatt tiltaksplan.

Frisklivssentralen Freskus sitt tilbod blir vidareført som ein kommunal helsefremjande og førebyggjande helseteneste med frisklivsretteleiar. Frisklivstilbodet som har til hensikt å fremje helse og førebygge sjukdom blir vidareført med eigen frisklivsretteleiar og tilbod for alle aldersgrupper samt Friskis&Svettis sine tilbod på Freskus. Treningstilbodet forøvrig blir vidareført på Freskus . Prosjektet «Rent senter» med Antidoping Norge blir vidareført på Freskus med jamlege informasjonsmøte mot idrettslag og ungdomsskule.

Fotballklubbens nye klubbhus på Fåvang vil bli ein sosial møteplass for alle lag som driv fysisk aktivitet i bygda. Det vil styrke fotballinteressa og den delen av tettstaden som aktiv sosial møteplass med nærleik til anlegg ved Kvitfjelltunet og skulen.

Ei vidare tilrettelegging av tur- og sykkelstiar i og rundt tettstadene og på fjelldestinasjonane vil vera viktig framover, det same med stolpejakttilbod.

Vidareføre avtale med Alpinco som gir 20 % rabatt på Trollpass i Kvitfjell for barn og unge mellom 8 og 20 år busett i Ringebu.

5.3.1.2 Framtidige anlegg i Ringebu

Etter innspelsrunden i mai og administrativt arbeid har følgjande nye anlegg vorte foreslått:

- Alpinco: Utvikle Kvifjell alpinanlegg som idrettsanlegg, nasjonalanlegg .
- Ringebu Fåvang skytterlag: Skytehall på Trøstakermoen i Ringebu (regionalt samarbeidsanlegg)
- Midt-Gudbrandsdal kjøre og rideklubb: Frya hestesportsanlegg, isolere ridehall, m.m. sjå 5.2.9.(regionalt samarbeidsanlegg)
- Frya luftsportsenter, breiare og forlenga rullebane samt nysafaltering (regionalt samarbeidsanlegg)
- Ringebu Fåvang fotballklubb: Fåvang stadion, klubbhus og garderobeanlegg, ordinært anlegg, (søknad blir fornya 2019)
- Ringebu kommune: Ringebuhallen, skifte av golv
- Ringebu kommune: Ringebuhallen, ventilasjonsanlegg i dusj og garderobar
- Ringebu kommune: Ringebuhallen, universell utforming, tilgang til tribune
- Ringebu kommune: Ringebu skole, utbetring av gymsal og garderobar.
- Ringebu kommune: Fåvang stadion, Ringebu kunstgressbane tiltak gummigranulat
- Ringebu kommune og ungdomsråd: Nærmiljøanlegg belysning Tuftepark Ringebu ungdomsskole.
- Ringebu kommune og ungdomsråd: Nærmiljøanlegg ved Ringebu ungdomshus, skaterampe og o.a.
- Ringebu Fåvang fotballklubb: Nærmiljøanlegg ved Fåvang stadion, tuftepark o.a.

- Ringebu tur og trimgruppe og Ringebu arrangement: Nærmiljøanlegg med Frisbeegolf og tuftparkanlegg langs Vaala elv
- Ringebu Fåvang skiklubb: Nærmiljøanlegg, Skileikområde ved Trabelia lysløype

Ringebuhallen

Det er høg aktivitet i Ringebuhallen som blir benytta som gymsal for Ringebu ungdomsskole på dagtid. Ringebu og Fåvang idrettslag fyller hallen med trening alle ettermiddagar/kveldar og med kampar i helgene. **Det er behov for å bytte ut golvet/dekket i hallen** da det er for hardt og har for liten friksjon til idrettsføremål og har ført til fleire idrettsskader som kan relaterast til dårleg golv. Ringebu kommune planlegg bytte av golv i løpet av planperioden. **Det er behov for nytt**

ventilasjonsanlegg i dusj og garderobar:

Eksisterande felles ventilasjonsanlegg for heile bygget fungerer svært dårleg i dusj og garderobar som blir utsett for høge fuktverdiar, dårleg inneklima og avskaling av måling. Eiget ventilasjonssystem vil gi betre tilluft og avtrekksystem som har stor betydning for innemiljøet.

Ringebuhallen, universell utforming med tilgang til tribune. Ringebu kommune har gjennomført tiltaket i 2018.

Konklusjon: Det er stort behov for bytte av golv i Ringebuhallen og behov for nytt ventilasjonsanlegg i dusj og garderobar. Tiltaket blir prioritert i kommande planperiode.

Ringebu skole

Utbetring av gymsal og garderobar. Gymsalen på Ringebu skole ligg i ein gamal skulebygning med to plan og loft. Dusjar og garderobar er lagt til kjellar med dårleg standard. Gymsal og aktivitetsrom ligg på plan 1 og det er ikkje heis i bygget. Det er behov for utbetring av gymsal og bygging av garderobar som tilfredsstiller dagens krav og tilrettelegging for universell utforming.

Konklusjon: Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Frisklivssenteret Freskus

Ringebu kommune leiger lokalar til Frisklivssenteret og Freskus på Fåvang. Freskus opna i 2013 og har nå vore i drift i 5 år. Det er mellom 250 – 300 medlemmar som er tilknytt senteret. Friskis og Sveltis er ein samarbeidspartnar og har fleire saltreningar.

Freskus har nyoppussa og fine lokalar. Ringebu kommune eig treningsutstyret som er i salen. Det

er behov for utbytte og innkjøp av nytt treningsutstyr pga. slitasje samt at medlemmar har ønske om nye og fleire treningsapparat.

Konklusjon: Frisklivssenteret Freskus fremjer fysisk aktivitet blant mange grupper og det er viktig at aktiviteten blir oppretthalde med ulike tilbod til alle brukargruppene. Det er også viktig at treningsapparat blir fornya etter dagens standard. Aktivitet og tiltak bør bli prioritert i kommunal økonomiplan.

Fåvang stadion, Ringeby kunstgressbane

Tiltak for å minske utslipp av gummigranulat jfr. nye retningslinjer frå regjeringa. Sjå punkt 5.2.12 om Kunstgrasbanar.

Fåvang stadion, klubbhus og garderobeanlegg.

Dagens garderobefasilitetar er nedslitne og totalt sett for små. Det finst ikkje toalettmoglegheiter til foreldre, publikum og ikkje minst personar med nedsett funksjonsevne. Aktiviteten som kunstgrasbanane generer er av eit slikt volum at det er behov for nye lokalar som er tilpassa dagens krav og behov. Eit klubbhus med garderobar, lagerrom, vaskerom, kiosk, kjøken og møte- og samlingslokalar vil bli eit samlingspunkt og ei viktig brikke i å oppretthalde den store aktiviteten og utvikle eit godt klubbmiljø for alle involverte.

RFFK har dei siste åra hatt ca. 150-280 aktive i alderen 5-50 år. I seriespel stiller klubben med 20-25 lag. Laga blir i all hovudsak drifta på dugnad av foreldre og teller ca. 50-60 personar. Årleg blir det spelt det ca. 150 kamper som involverer tilreisande lag frå andre klubbar. Alle laga i RFFK har minst ei trening/aktivitet i veka i tillegg til kampane. Fotballbanen blir også leigd ut til andre lag/kretsar i samband med kamper/samlingar.

Klubbhus og garderobeanlegg på Fåvang stadion er inkludert i revidert handlingsdel til kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet for Nord-Fron, Sør-Fron og Ringeby 2015 -2018 via rullering av handlingsplanen for 2018. Revidert handlingsdel vart vedtatt i levekårsutvalet sitt møte 7.11.17 og klubbhus og garderobeanlegg ved Fåvang stadion fikk prioritet 1 ved kommunens prioritering av spelemiddelsøknader for 2018. RFFK søkte om 2 mill. i tilskot frå spelemiddelordninga og vart tildelt kr. 1 mill. for tildelingsåret 2018, søknaden blir fornya for tildelingsåret 2019 for søknad om restfinansiering på 1. mill.

Konklusjon: Det er stort behov for nytt klubbhus og garderobeanlegg ved Fåvang stadion og tiltaket blir prioritert i planperioden.

Nærmiljøanlegg:

Belysning Tuftepark Ringeby ungdomsskole

Parken vil få større brukarpotensial ved belysning.

Konklusjon: Belysning vil auke barn og ungdoms moglegheit til fysisk aktivitet i nærmiljøet også på kveldstid. Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Nærmiljøanlegg ved Ringebu ungdomshus

Det er behov for å etablere eit aktivitetsområde med mindre skateboardramper o. a. ved Ringebu ungdomshus. Anlegget vil komme som et godt tilskot til pumtrackbanen som ligg i same område.

Konklusjon: Anlegget vil auke barn og ungdoms moglegheit til fysisk aktivitet i nærmiljøet. Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Nærmiljøanlegg ved Fåvang stadion.

Det er behov for å etablere eit aktivitetsområde med Tuftepark i samband med kunstgrasbanen. Området er den naturlege samlingsstaden både for barn og ungdom i Fåvang og vil bli det lokale nærmiljøanlegget i Fåvang.

Konklusjon: Anlegg vil auke barn og ungdoms moglegheit til fysisk aktivitet i nærmiljøet samtidig som det kan nyttast i treningssituasjon for alle aldersgrupper. Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Nærmiljøanlegg Frisbeegolf og tufteparkanlegg langs Vaala elv

Frisbeegolfbane blir etablert frå Vaala elv i sentrum og opp til Ringebu skole i løpet av 2019. Vaala elv skal inkluderast i landsbyen og det blir lagt til rette for enkel tilgang/sti langs elva frå sentrum og heilt ned til Laagen. Langs elva skal det bli etablert innstallasjonar/apparat som kan bli brukt av alle aldersgrupper, ein type tuftepark som kan nyttast langs elva.

Konklusjon: Anlegg vil auke barn, ungdoms og vaksne sin moglegheit til fysisk aktivitet i nærmiljøet. Tiltaket blir prioritert.

Nærmiljøanlegg Skileikområde ved Trabelia lysløype

Opparbeiding av skileikområdet er påbegynt og vil halde fram for ferdigstilling i neste planperiode.

Konklusjon: Anlegget vil auke små barns skiferdigheiter og trigge til vidare skiglede og aktivitet. Tiltaket blir prioritert.

Konklusjon:

Folkehelsearbeidet er godt i gang og arbeidet med å få barn, unge og vaksne i fysisk aktivitet må vidareførast. Det er viktig at alle tilboda som finst blir marknadsført samla og betre. Det er viktig å sikre anleggsfasilitetar til dei største idrettane og legge til rette for fleire nærmiljøanlegg i sentrumsområda for å trigge fysisk aktivitet i kvardagen.

5.3.2 Sør-Fron

5.3.2.1 Framtidige aktivitetar i Sør-Fron

Aktivitetstilbodet i Sør-Fron må framleis seiast å vera ganske varierte. Dette takka vera dei tilboda idrettslaga, særklubbane og andre står for. Enkelte aktivitetar er noko trendbasert og har stutt levetid. Andre att er smalare og famnar færre. Likevel er det viktig at også desse får kommunal støtte når dei dukkar opp, fordi dei kan fange opp andre grupper enn dei som vanlegvis er idrettsaktive.

Behovet og utfordringane i Sør-Fron skil seg ikkje særleg frå dei andre kommunane. Mange er fysisk inaktive i skule/jobb og fritid. Dette ser vi mellom anna i Folkehelseprofilen for Sør-Fron

og i Ung Data-undersøkingane. Derfor er det viktig å stimulere til trim og fysisk aktivitet på eit lågterskelnivå. Trenden med mykje turgåing er positiv. Enkel tilrettelegging med turstiar, og dessutan fleire gang- og sykkelveggar er viktig i denne samanhengen. Stimuleringstiltak slik som kommunens eige "Stolpejakt i Sør-Fron" har god oppslutning og bør vidareførast.

Frisklivssentralen bør vidareførast og gjerast betre kjent blant aktuelle brukarar.

Sør-Fron kulturhus har nå innført gratis halleige som dei andre midtdalskommunane. Hallen har ledig kapasitet på kveldstid.

Fleire av innspelane i innspelsrunden byggjer i stor grad opp under haldninga om at vi nå har mange og gode anlegg i kommunen, og at ei vidareutvikling og styrking av desse er å føretrekkje framfor ytterlegare nye utbyggingar. Innspel peikar og på meir bruk av turstigar i kommunen.

Funksjonsevnerådet i Sør-Fron understrekar at alle aktivitetar bør utformast slik at dei som vil kan delta uavhengig av funksjonshemming, medan Sør-Fron eldreråd ønskjer betre tilrettelegging av turstiar og vidareutvikling av allereie eksisterande anlegg i kommunen.

5.3.2.2 Framtidige anlegg i Sør-Fron

Etter innspelsrunden i mai 2018 har følgjande nye tiltak vorte foreslått:

- Espedalen sti- og løypelag: Etablering av fleirbruksveg/ turveg mellom Vassenden og Slangen.
- Gållå idrettsanlegg: Garderobe og servicebygg, Jordalen hoppanlegg
- Gållå idrettsanlegg: Snøproduksjonsanlegg, Jordalen hoppanlegg
- Gållå idrettsanlegg: Plast- og porselen samt vatningsanlegg, Jordalen hoppanlegg
- Godt vedlikehald av gang og sykkelveggar for rulleski og sykling
- Arbeide for ny trasé for Pilegrimsleia mellom Jetlundsbyggane
- Utebasseng, Fron badeland
- Vidareutvikling av tilbodet i Sør-Fron kulturhus

Fleirbruksveg/turveg, Espedalen

Espedalen sti- og løypelag ønskjer å utbetre og sette i stand ein turveg mellom Vassenden og Slangen. Turvegen vil inngå som ein del av nettet av sykkelveggar som eksisterer sør for Jotunheimen, med tilknytning til Valdres, Bygdin og Skåbu. Ei utbetring og tilrettelegging vil gi auka bruk og dermed auka fysisk aktivitet. Det vil etter ei utbetring også vera mogleg å bruke stien/vegen til skiløype om vinteren.

Konklusjon: Anlegget vil ha noko innverknad på innbyggjarane sine moglegheiter til fysisk aktivitet i nærmiljøet samtidig som det kan nyttast i treningssituasjon for alle aldersgrupper. Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Gållå idrettsanlegg, garderobe og servicebygg, Jordalen hoppanlegg

Hovudanlegget til Gållå idrettsanlegg ligg i Sør-Fron kommune, mens Jordalen hoppanlegg ligg i Nord-Fron kommune. Dersom hoppanlegget skal bli det komplette rekrutteringsanlegget Gållå idrettsanlegg har ambisjonar om, trengs det garderobe- og sanitærfasilitetar i området.

Konklusjon: Anlegget vil ha stor betydning for den totale bruken og tilgjengelegheita, og tiltaket blir prioritert i planperioden.

Gålå idrettsanlegg, snøproduksjonsanlegg, Jordalen hoppanlegg

Jordalen hoppanlegg er forholdsvis snøsikkert, men for å kunne sikre snø, er anlegget avhengig av eget snøproduksjonsanlegg

Konklusjon: Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Gålå idrettsanlegg, plast og porselen, samt vatningsanlegg, Jordalen hoppanlegg

Jordalen hoppanlegg er i utgangspunktet planlagt som vinteranlegg, men dersom hoppanlegget skal bli det komplette rekrutteringsanlegget Gålå idrettsanlegg har ambisjonar om, må ein ha moglegheter for heilårleg trening. Dermed er det behov for plastdekke og porselensspor, samt tilhøyrande vatningsanlegg.

Konklusjon: Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Pilegrimsleia, ny trasé

Pilegrimsleia gjennom Sør-Fron går stort sett langs stiar i skog og ut- og innmark. Nokre få stader går leia langs veg, og frå Jetlundsbyggane til Hundorp, går leia langs gamle E6. Det er ønskeleg å arbeide for å finne ein betre trasé i dette området.

Konklusjon: Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Utebasseng, Fron badeland – Fronsbadet

Fron badeland vart opna i 2010, og er eit samarbeidsanlegg eigd av Nord-Fron og Sør-Fron kommunar. Driftsmarginane ved anlegget er små, og besøket er svært væravhengig. Ein ønskjer derfor å ha fleire bein å stå på, når godversdagane slår inn. Det er derfor planar om å utvide tilbodet ved Fron badeland, til også å omfatte eit uteområde, med eget utesvømmebasseng.

Konklusjon: Eit utebasseng vil styrke grunnlaget for drifta ved Fron badeland og vera eit kjærkomment tilbod for fysisk aktivitet i vatn i Midt-Gudbrandsdalen. Tiltaket blir prioritert i planperioden.

Vidareutvikling, Sør-Fron kulturhus

Sør-Fron kulturhus er eit fleirbrukshus, bestående av idrettshall og kulturhus. Det stod ferdig i 1998, og ved bygginga var det planlagt fleire element ein ikkje tok seg råd til å fullføre. Dette gjaldt mellom anna teleskoptribune og lagerplass. Huset er i dag mykje brukt også som forsamlingslokale, mellom anna under 17. mai-feiring og felles juletreffstar/juleavslutningar for skulane. Bygget treng ei oppgradering for å møte nye behov.

Konklusjon: Tiltaket blir prioritert i planperioden.

5.3.3 Nord-Fron

5.3.3.1 Framtidige aktivitetar i Nord-Fron

Nord-Fron kommune har eit variert aktivitetstilbod tilrettelagt av organisasjonar som idrettslag med ulike undergrupper, spesialgrupper, særklubbar og skyttarlag.

Kommunen har fri halleige til barn og unge under 19 år, og det er politisk bestemt at dette tiltaket skal vidareførast. Råd for menneske med nedsett funksjonsevne (RNF) ønskjer at ordninga med fri leige blir utvida til også å gjelde for lag og foreiningar som driv helsefremjande aktivitet. RNF meiner også at det bør settast av midlar til motivasjonsarbeid for å få fleire i aktivitet.

Eldrerådet meiner det er viktig å utvikle, merke, sikre, leggje til rette og vedlikehalde gangvegar og tur- og kulturstiar i nærområda i samarbeid frivillige lag og organisasjonar. Innspelet blir støtta av RNF, som også ønskjer ei universell tilrettelegging av stigar og gangvegar. Sorperoa friluftsgruppe meiner mellom anna at det bør settast i gang eit arbeid for å kartleggje og verdsette friluftsområde i kommunen. Rådet meiner det er viktig å støtte arbeidet med merking og vedlikehald av turstigar. Eldrerådet er oppteken av å rydde, vedlikehalde og merke stiar og turområde i heile midtdalen, inklusive Pilgrimsleia.

Hovudutval for helse-, oppvekst- og kultursaker (HOK) meiner det er ekstra viktig å ha fokus på velikehald av eksisterande anlegg, og at det er viktig å leggje til rette for å oppretthalde aktiviteten i dei ulike anlegga. Vidare understreker HOK at hovudinnsatsen bør rettast mot å få dei som er minst aktive meir aktive mellom anna ved å leggje til rette for

Konklusjon:

Kommunen bør målretta støtte opp om organisasjonar som motiverer og legg til rette aktivitet for særleg barn, unge, funksjonshemma og eldre si utøving av fysisk aktivitet. Det er viktig at kommunen legg til rette for friluftaktivitetar og lågterskeltilbud, særleg i nærområda som er lett tilgjengelege for dei fleste.

5.3.3.2 Framtidige anlegg i Nord-Fron

Alle grendelag bør ha anlegg som dekkjer dei mest vanlege vinter- og sommaridrettane, og eigna lokale til innandørsaktivitetar. Dei bør i tillegg ha nærmiljøanlegg som dekkjer behovet for, og stimulerer til eigenorganisert fysisk aktivitet.

Kåja Idrettspark:

Den kommunale delen av Kåja idrettspark er eit sentralanlegg for heile Vinstraområdet tilrettelagt både for organisert og uorganisert aktivitet. Anlegget blir også brukt av fotball-lag/-spelarar frå Sør-Fron.

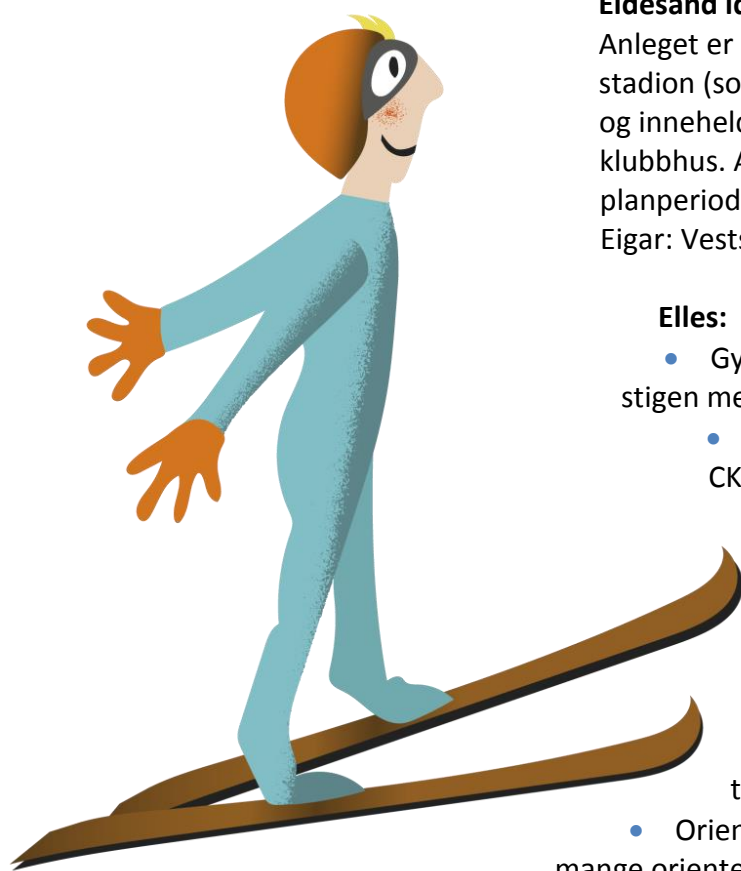
I den overordna planen for anlegget er det også teikna inn eit skateanlegg, dette bør realiserast. I tillegg er det ønskje om eit mindre bygg for speakteneste/tidtaking knytt til fridrettsanlegg/kunstgrasbane.

Frå ungdomsrådet er det no kome forslag at det bør byggjast skateparken ved Vinstrahallen.

Eigar: Nord-Fron kommune.

Vinstrahallen:

I Vinstrahallen er det drive kontinuerleg vedlikehald. Ein ser likevel at det etter kvart kan bli nødvendig med ei større rehabilitering/utviding (nytt tak, garderobar, lys, ventilasjon, foaje, møterom). Uteområdet bør også oppgraderast. Eigar: Nord-Fron kommune.

Eidesand idrettsanlegg:

Anleget er er eit erstatningsanlegg for Furulund stadion (som vart regulert til forretningsformål), og inneheld kunstgrasbane, grusbane og klubbhus. Anlegget vil bli ferdigstillt i planperioden.

Eigar: Vestsida fotballklubb

Elles:

- Gyntestigen – ungdomsrådet ønskjer at stigen mellom Kåja og Eidesand blir realisert.
- Aktivitetar for yngre syklistar: Lågen CK har i det seinare hatt sterkt fokus på aktivitetar for yngre. Eit ledd i dette arbeidet har vore å leggje til rette for løyper av forskjellig vanskelegheitsgrad. Dette er gjort på Harpefoss, det er ønskjeleg å etablere tilsvarende tilbod på Vinstra.
- Orienteringskart: Tormod skilag har mange orienteringskart. Desse treng innimellom revidering.
- Nærmiljøanlegg: Det er anlegg ved skulane, barnehagane og i bustadområde, og desse treng kontinuerleg vedlikehald.
- Sti- og turløyper: Det er fleire prosjekt på gang i kommunen med å rydde trasear, skilte og lage infotavler. Det er og ønskje om å satse vidare på Pilgrimsleia.
- Vidareutvikling av tilrettelagte friluftsområde, bl.a. badeplassar og p-plassar med informasjon.
- Tilrettelegging av tiltak i nærtuområda.

Konklusjon:

Nord-Fron kommune har generelt nok anlegg som dekker dei aktivitetane vi har i kommunen. Det er viktig å støtte drift, vedlikehald og oppgradering av dei anlegga vi har, og som er under bygging og planlegging i dag. Kommunen må vera med å opparbeide og leggje til rette anlegg som stimulerer til eigenorganisert aktivitet.

6 Handlingsplan: prioritering av tiltak og anlegg

6.1 Regionale anlegg

Desse regionale samarbeidsanlegga skal prioriterast for gjennomføring i planperioden 2013 - 2020.

Anlegga prioriterast i nummerrekkefølge under den enkelte kommune, da det er vertskommunen som årleg reviderer handlingsplanen og prioriterar søknader til spelemiddelordninga.

- Vinstra motorsportarena for Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron.
- Fron Badeland for Sør-Fron og Nord-Fron
- Gålå Idrettsanlegg for Sør- og Nord-Fron (langrenn, skiskyting)
- Jordalen Hoppanlegg for Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron
- Flatmoen skøytebane for Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron
- Turstiar, Sykkelstiar og Pilegrimsleia: Pilegrimsleia: Ansvar for skjøtsel og andre tiltak regulert av avtale mellom kommunane, Oppland fylkeskommune og Pilegrimskontoret.
- Gang- og sykkelvegar
- Kvitfjell Alpianlegg for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron (nasjonalanlegg, men også regionalt anlegg)
- Frya Luftsportsenter for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron
- Innandørs skytehall på Trøståkermoen på Fåvang for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron
- Frya hestesportsenter for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron
- Kunstgrasbaner, tiltak mot utslipp av gummigranulat i Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron

6.2 Kommunevise anlegg

6.2.1 Ringebu

6.2.1.2 Aktivitetar

- Videreutvikle Ringebu som folkehelsekommune med vekt på fysisk aktivitet.
- Opprettholde gratis bruk av Ringebuhallen og gymsaler til idrettsaktiviteter.
- Ei vidare tilrettelegging av tur- og sykkelstiar i og rundt tettstadene og på fjelldestinasjonane vil vera viktig framover, det same med stolpejakttilbod og sykkelmoglegheiter.

- Opprettholde driftsstøtte til idretten på dagens nivå.
- Frisklivssentralen Freskus videreføres som kommunal helsefremjande og førebyggjande helseteneste med frisklivsrettleiar.
- Friskis og Svettis sine tilbod på Freskus vidareførast .
- Anitdopingprosjektet «Rent senter» blir vidareført med Antidoping Norge
- Treningstilbodet på Freskus vidareførast.
- Gi støtte til idretten for å vedlikeholde og utvikle baneanlegga.
- Opprettholde støtte til skiløypekjøring på dagens nivå.
- Legge til rette for nærmiljøanlegg som trigger til fysisk aktivitet
- Vidareføre avtale med Alpinco som gir 20 % rabatt på Trollpass i Kvitfjell for barn og unge mellom 8 og 20 år busett i Ringeby.
- Støtte opp om nye aktivitetar som startas opp som nærmiljøbane for Cross og Trial

6.2.1.3. Prioritering anlegg Ringeby

Ordinære anlegg

1. Fåvang stadion, klubbhus og garderobeanlegg (søknad blir fornya 2019)
2. Ringebyhallen, skifte av golv.
3. Ringebyhallen, ventilasjonsanlegg, dusj og garderobar
4. Ringeby skole, gymsal og garderobar
5. Skytehall på Trøstakermoen i Ringeby (regionalt samarbeidsanlegg)
6. Frya hestesportsanlegg, isolere ridehall, m.m. sjå 5.2.9.(regionalt samarbeidsanlegg)
7. Kvitfjell alpinanlegg utvikles som idrettsanlegg, nasjonalanlegg.
8. Frya luftsportssenter, breiare og forlenga rullebane (regionalt samarbeidsanlegg)
9. Fåvang stadion, Ringeby kunstgrasbane tiltak gummigranulat
10. Ringeby kommune: Ringebyhallen, universell utforming, tilgang til tribune.

Nærmiljøanlegg

1. Frisbeegolf og tufteparkanlegg langs Vaala elv
2. Aktivitetsområde ved Ringeby ungdomshus, skaterampe og o.a.
3. Belysning Tuftepark Ringeby ungdomsskole.
4. Skileikområde ved Trabelia lysløype
5. Aktivitetsområde ved Fåvang Stadion, tuftepark o.a

6.2.2. Sør-Fron

6.2.2.2. Aktivitetar

Desse aktivitetane skal prioriterast for oppfølging i planperioden 2019 – 2022:

- Vidareføre gratis halleige for barn og unge.
- Fortsatt gi støtte til lag og organisasjonar til drift, aktivitet og vedlikehald av anlegg.
- Frisklivssentralen skal vidareførast og gjerast betre kjent blant aktuelle brukarar.
- Halde fram med tiltak som legg til rett for at flest mogleg kan vera i fysisk aktivitet, særleg i nærområda, som til dømes vedlikehald av turstiar, Stolpejakt osv.
- Fortsetja med støtte til vedlikehald og oppgradering av skiløyper, tur- og sykkelstiar.

6.2.2.3. Prioritering anlegg Sør-Fron

Ordinære anlegg

1. Fleirbrukshall m/kunstisanlegg, Flatmoen
2. Etablering av fleirbruksveg/turveg mellom Vassenden og Slangen
3. Utandørs svømmebasseng, Fron badeland
4. Vidareutvikling, Sør-Fron kulturhus
5. Anlegg for rulleski, Gålå
6. Fleirbrukshall u/kunstisanlegg (2022)

Nærmiljøanlegg

6. Aktivitetsområde ved Sør-Fron ungdomsskule, Glasmestermoen

6.2.3. Nord-Fron

6.2.3.2. Aktivitetar

Desse aktivitetane skal prioriterast for oppfølging i planperioden 2019 – 2022:

- Vidareføre gratis halleige for barn og unge, og støtte til lag og organisasjonar til drift, aktivitet og vedlikehald av anlegg.
- Kommunen bør målretta støtte opp om organisasjonar som motiverer og legg til rette aktivitet for særleg barn, unge, funksjonshemma og eldre si utøving av fysisk aktivitet.
- Kommunen bør leggje til rette for friluftaktivitetar og lågterskeltilbud, særleg i nærområda som er lett tilgjengelege for dei fleste.
- Fortsetja med støtte til vedlikehald og oppgradering av skiløyper, tur- og sykkelstiar.

6.2.3.3. Prioritering anlegg Nord-Fron

Desse anlegga skal prioriterast for utbygging i planperioden 2019 – 2022:

Ordinære anlegg:

1. Midt-Gudbrandsdal motorsportklubb – Vinstra motorsportarena –baneanlegg.
2. Midt-Gudbrandsdal motorsportklubb – Vinstra motorsportarena – depotområde.
3. Midt-Gudbrandsdal motorsportklubb – Vinstra motorsportarena – klubbhus.
4. Midt-Gudbrandsdal motorsportklubb – Vinstra motorsportarena – lager for driftsutstyr.

5. Midt-Gudbrandsdal motorsportklubb – Vinstra motorsportarena –garderober.
6. Vestsida fotballklubb – Eidesand idrettsanlegg - kunstgrasbane med lysanlegg*.
7. Vestsida fotballklubb – Eidesand idrettsanlegg – garderobe.
8. Vestsida fotballklubb – Eidesand idrettsanlegg – klubbhus.
9. Vestsida fotballklubb – Eidesand idrettsanlegg - lager/garasje.
10. Gålå idrettsanlegg AS – Jordalen hoppanlegg – K70
11. Gålå idrettsanlegg AS – Jordalen hoppanlegg – lysanlegg
12. Gålå idrettsanlegg AS – Jordalen hoppanlegg – heisanlegg
13. Gålå idrettsanlegg AS – Jordalen hoppanlegg – K45
14. Gålå idrettsanlegg AS – Jordalen hoppanlegg – K25

Prioriteringa over er gjort i utval for helse-, oppvekst- og kultursaker i sak 76/17. Fleire av desse anlegga er allereie realisert eller delvis realisert, men står fortsatt i kø for å få tildelt spelemidlar (merka *).

Nye tiltak:

- Rehabilitering av Vinstrahallen
- Utvikle, sikre, tilrettelegge og vedlikehalde gangvegar og tur- og kulturstiar i nærområda i samarbeid med frivillige organisasjonar.

Nærmiljøanlegg:

1. Skateanlegg på Vinstra

Prioriteringa over er gjort i utval for helse-, oppvekst- og kultursaker i sak 76/17. Fleire av desse anlegga er allereie realisert eller delvis realisert, men står fortsatt i kø for å få tildelt spelemidlar (merka *).

Nye tiltak:

- Utvikle, sikre, tilrettelegge og vedlikehalde gangvegar og tur- og kulturstiar i nærområda i samarbeid med frivillige organisasjonar
- Gyntestigen
- Gålå idrettsanlegg AS – Jordalen hoppanlegg – K10
- Gålå idrettsanlegg AS – Jordalen hoppanlegg – skileikanlegg

7 Kommenterar

DNT har ikkje sendt innspel til planen men kommunane har mottatt kopi av søknad om spelemidlar for DNT-hyttene Jammerdalsbu i Ringebu kommune, Eldåbu i Sør-Fron kommune og Dronningsetra i Nord-Fron kommune. Desse søknadene er omfatta av eigen søknadsordning om spelemidlar til løpetiltak og hytter i fjellet. DNT kontrollerer og prioriterer søknader før dei blir oversendt kommunane og det er ikkje krav om at tiltaka skal inkluderast i kommunal plan.

Forum for natur og friluftsliv i Oppland har anbefalt at ordet «friluftsliv» må bli inkludert i planens navn eller at navnet på planen blir endra til «Plan for Fysisk aktivitet». Det blir også anmoda om at friluftsliv må bli likestilt med idrettsorganisasjonane når det gjeld folkehelsearbeid og at det blir oppretta eit interkommunalt friluftsråd. Innspel er vurdert av administrativ plangruppe, men ikkje inkludert i forslag til plan for 2019-2022.

8 Vedlegg

1. Oversikt over lag og organisasjonar innafør idrett og friluftsliv.
2. <http://www.ungdata.no/Kart>
3. <https://www.fhi.no/hn/helse/folkehelseprofil/>
4. [Statlig idrettspolitikkk inn i en ny tid \(rapport frå Fjørtøft-utvalet\)](#)